

Тетяна Фролова

ВИКЛИК ДОЛІ

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

Все почалося, напевно, з поетичної назви села – Білозірка, є таке село на Тернопільщині. В тому селі я й народилася, в тому нещасливому 41-му році, рівно за два місяці перед початком війни, 22 квітня. Не знаю, чи були втішені батьки з моєї появи, бо я була 12 дитиною (правда, в живих нас лишилося шестеро), але в селі звикли все сприймати реально: народилася дитина, то треба їй давати лад. Може б воно і нічого, та йшла війна. Про злигодні і нестатки казати не доводиться. На другому році життя я захворіла і втратила зір.

Отак і жили. Батько пішов на фронт і пропав безвісті. Мати мучилась з нами, та ще й викликали мало не щотижня в район: де, мовляв, чоловік? Чи не дезертир. Рятував батьків лист з фронту. Його мама берегла і ним відбивалася від нападників. А батько потрапив у полон. Після перемоги пішки пройшов аж до Москви, а там – на роботи. Батько не дуже вникав, чому так з ним обійшлися, але додому не можна було подати звістки – це дивувало. Лише в 47-му році повернувся батько додому і взяв мене малу на руки.

І пішло життя своїм чередом. А незрячій дитині в ньому місця не було. Ні, я ще цього не відчувала. Дівчата бавилися зі мною, водили мене за собою за руку, тільки мама їм завжди нагадувала, щоб ніде мене не лишали.

Відчула я свою біду, коли дівчата, мої товаришки, пішли до школи, а мене, звісно, ніхто не брав. Отут і зрозуміла я, що не така як усі.

Та з часом допоміг-таки наш сільський вчитель. Кудись писав і таки довідався, що у Львові є школа для

сліпих дітей. Згадую його тепер, як свого благодійника. Мартиненко прізвище його. І от я в школі-інтернаті. Тут все було так цікаво. Я зовсім не сумувала за домом. Знайшлися співучі дівчата, і ми у вільний час ходили обнявшись шкільними коридорами і співали. Пісня були здебільшого про любов. Деякі виховательки слухали з цікавістю, хвалили нас і просили співати ще, а деякі... а особливо була така Поліна Василівна, так та постійно сварилася: “Что вы поете, как старые девы? Нужно петь пионерские песни”. Піонерських пісень ми співати не хотіли і далі співали про любов...

Але справжньою радістю для мене був день, коли я освоїла шрифт Брайля, тобто вивчила крапковий алфавіт і тепер могла сама записувати свої вірші, котрі почала складати ще в ранньому дитинстві. Було важко їх тримати в голові, а записувати їх було нікому. А коли хто записував, то я ж не могла того прочитати. А тепер я могла записати й прочитати їх сама.

... Пролетіли шкільні роки з вечорами, концертами, першим коханням і першими дівочими сльозами. І дали мені “Путівку в життя”, тобто направлення на роботу на підприємство у Львові, де працювали незрячі. Був це щітковий цех. Робили всякі щітки, в тому числі і металеві, дротяні. Руки в мене на перших порах були в крові. А пальцями зранку не могла застігнути гудзики. Про шкільні роки та про перші роки на роботі можна було б писати окрему книжку, тільки сьогоднішня проза не дає можливості взятися за таку роботу.

Пішла вчитися. То було вечірнє відділення філологічного факультету Львівського державного універси-

тету імені І.Я.Франка. Потім перевелася на заочне навчання, бо почала працювати у вечірній школі для сліпих. Там, між іншим, працюю й зараз, тільки школа наша тепер заочна. Вчать у нас дорослі незрячі люди, котрі з якихось причин не здобули освіти, а мають таке бажання. Був час, коли мої учні за віком були старші від мене, і я не зовсім затишно почувала себе в такому класі. Але починався урок – і, якщо вистачало хисту, все ставало на свої місця. Зараз я вже постаршала, а школа помолодшала. За цей час я вже встигла виховати трьох синів, розлучитися з чоловіком і ще багато чого. Але багато чого й не встигла, або просто не вистачило сил чи хисту. Приміром, не видала ще ні одної книжки. Може ця буде перша.

Пісня і поезія супроводжують мене все моє життя. Співаю, де тільки можу, а вірші пишу, коли тільки хочу. Пишу про те, що болить, або про те, що тішить. А які вони, мої вірші, – судити Вам...

Тетяна Фролова

ЖИВЕ ДЖЕРЕЛО

Батьків скарб

Мій батько був трудівник.
Він був хлібороб, садівник,
Будівельник, тесляр і солдат,
Вмів вирощувать виноград.
Він був селянин, робітник,
бо до всякої праці він звик...
А ще він співати вмів,
Та так, що аж подих німів.
Я ж дочка його, і мені
Заповів він свої пісні
І своє, хоч не все, ремесло,
Що разом з мною зросло,
Увійшло в мою плоть і кров,
Як до рідного краю любов.
І покіль в мене крапля жива,
Не забуду я батька слова.
Він сказав мені: “Виростеш ти –
Мушиш землю свою берегти.
Кожна грудочка, кожна стеблина, –
Все це, дочко, твоя Батьківщина.
Скарб великий лишаю тобі:
Зорі ясні, річки голубі,
Небо синє і поле без меж...
Де таку ще красу ти знайдеш?..
Пишнотрав’я степів і ліси,
І захмарених гір голоси,
Тихі ночі, і сяйво снігів,
І мережку морських берегів...”
... Мого батька давно вже нема,

Я вже матір'ю стала сама.
І своїм повносилим синам
Батьків скарб я у спадок віддам...
Я навчу їх співати пісні,
Що наспівував батько мені,
Жито жати і зв'язувать сніп,
Скільки коштує сіль наша й хліб...
Я навчу їх вести борозну
І знаходити серця струну,
Пізнавати і зло, і добро
І любити Дністер і Дніпро...
Бути токарем, плавити сталь
І в космічну линути даль...
Бути правди й добра сіячем,
А як треба, то стати з мечем,
Щоб сказать своє горде "Не смій!"
Хто на скарб зазіхатиме мій,
Щоб ніхто у моєму краю
Не засмучував пісню мою.

Живе джерело

Коли я зовсім ще була мала,
Йшла по землі непевною ходою,
Мене татусь повів до джерела
І напоїв “живлючою” водою.

І розповів легенду він мені,
Що та вода незборну має силу,
Що в бойові важкі суворі дні
Джерельну воду воїнам носили.

Вона їх піднімала знову в бій,
Смертельні їх загоювала рани.
Вставали мертві, падали живі
І знову піднімались в бій останній...

... Ще він сказав, що та вода свята,
Її хто вип’є, той забуде втому
І, де б не був, навек запам’ята
Стежину ту до батьківського дому...

Я поруч з татусем додому йшла,
І лоскотали трави ніжки босі...
І сонце підіймалось з-за села,
І з поля вітер пахощі приносив.

Солодкий щем відчула я тоді,
Якась бентежність душу полонила.
Не знала я, чи сила в тій воді,
Чи в тій росі, що босі ноги змила.

Чи в тому світі, що пишавсь, буяв,
Що кликав сонце і мене до себе...

Мені здалось, що я – не просто я,
А частка сонця, і землі, і неба.

Роки минали, я вже піросла,
Відчула міць і біль свого народу,
І ще не раз пила із джерела
Оту живлючу, ту святую воду.

Ростуть у мене три сини малі –
Оплекувана рунь моя весела...
То ж я навчу їх кланятись землі,
З якої б'ють такі живі джерела.

Щастя

“Що таке щастя” – задумалась юнка.
“Що таке щастя” – задумавсь юнак.
Серце вистукає дзвінко та лунко:
Так-так, так-так.

Вітер із сонцем у піджмурки бавиться,
Заховавшись в зеленім гіллі.
Щастя – це пісня, щастя – це праця
На моїй неосяжній землі.

Щастя у зорі чарівної юнки,
В пісні, що палко співає юнак...
Серце відстукує дзвінко та лунко:
Так-так, так-так.

Щастя – це прагнути і жадати,
Щастя – любити, в тривозі ждати,
Щастя – це трепетний шум вокзалу,
Це так багато і так це мало...

Щастя у тому, як слухає юнка,
Щастя у тому, що каже юнак...
Серце відстукує дзвінко та лунко:
Так-так, так-так...

Гіркотно тане в роті шоколад

(роздуми, навіяні гуманітарною допомогою)

Гіркотно тане в роті шоколад...
На серці тоскно, на душі огидно...
Куди ж привів хвалений нами лад?
І через сімдесят які нам далі видно?
Гордились непохитним ми оплотом
І крокували в комунізму рай –
І стоїмо під заграничним плотом,
І вседержавну руку тягнемо: “Подай!”
“Подайте, Христа ради, комунізму,
Поки він голий і голодний не засне!”
Що скаже мій нащадок про вітчизну?
Кого він, обнищілий, проклене?
І сумно плаче кобза на майдані,
І квилить – стогне приспаний Дніпро...
Де ви взялися, покручі погані,
Що рознесли по світу все добро?
З якими шльондрами промарнували?
В содомиськах яких ви упились?
Реакторів сп’яна намурували,
Сп’яна і позриваєте колись.
“Моголами” ми ходимо по світі,
“Моголами” вже, певно, помремо...
Та тільки ким зростають наші діти?
Кому у тому звіт ми складемо?..
Гіркотно тане в роті шоколад...

Видумують у Верховній все нові закони,
Обривають кому нерви, кому – телефони.
Народ плаче, народ стогне,
Гне народ коліна...
Незалежна, суверенна, бідна Україна!..
Твою землю плюндрували і тепер плюндрують,
Святим іменем Тараса і далі шинкують.
Незалежності святкуєм святу роковину!..
Важко стало заробити вже й на домовину!..
Тільки й того, що голосять з усієї сили,
Які вони патріоти. Боже ти мій милий!
І тебе взяли до спілки, щоб дурних дурити!..
І не знаєш, що дешевше: чи вмерти, чи жити.
Та вже годі того вірша. Вославим свободу,
Що нарешті вибороли рідному народу!..
Де ж ви, хлопці-запорожці, бо ми вже не знаєм,
Чи нас треба визволяти, чи й так повмираєм.

Я продираюсь крізь хащі,
Крізь чорторії історії,
І вперто доскіплююсь в пращурів:
ХТО я є?
І відповідь луна мені єдина:
Ти перш за все – людина.
Я знову історію за сторінки смикаю:
Скажи як людиною стати великою?
І вона відповіла, помовчавши трохи:
А ти запитай у своєї епохи.
І я повертаюсь до свого часу:
До свого цеху, до свого класу,
До свого комбайна і до ракети.
І знову гукаю:
Історіє, де ти?
І відлуння відповідь гучно повторює:
Це ти, людино, твориш історію.

Ключі

... І хтось постукав у моє безсоння
І запитав: “Чому не спиш вночі?
Хіба ж не знаєш: у твоїх долонях
Від душ людських і від сердець ключі?”

Хто це спитав – мені не відгадати.
Кому оце чужі бентежить сни?
То, може, вишня та, що біля хати
Матуся посадила восени.

То, може, просто вітер недалеко
Засушеним листком прошелестів...
То, може, був отой сумний лелека,
що відлітатъ у вирій не схотів.

То, може, серце стукнуло в тривозі,
Розбуркавши і хвилі, і вітри:
Не стій, мовляв, бездумно на дорозі,
А йди, шукай, відшукуй і твори.

Лиш сон-утома склеплює повіки,
Я знову чую ті слова вночі...
Тепер я знаю, скільки мого віку,
Я чарівні шукатиму ключі.

А сніги білили

А сніги білили – не танули,
А серця боліли поранені:
Чиє – багнетом, чиє – пістолетом,
А його, дитяче, – нестерпним болем.
А зірки тремтіли – не падали,
А серця боліли – не зрадили,
Уста шептали, уста кричали:
“Для кожного ката прийде відплата”.
Їх було четверо, а може троє...
Він тоді ще гаразд не мів лічити:
Був ще малий, та й ніколи вчити...
Були в білому, були при зброї...
Що снилось малій кучерявій голівці?..
Для нього, малого, високі й пороги...
Облич їх не бачив – бачив лиш ноги
І темні сліди від чобіт на долівці...
До них частенько, сумні і веселі,
Заходили тьоті, заходили дяді.
Один по голівці хлопчину погладить,
А другий – підкине до самої стелі...
А ті... Петько ще таких не бачив...
Страшні і темні якісь, мов сичі...
І ходять для чогось не вдень, а вночі...
Петько, їй-богу, зараз заплаче...
Та в нього є захист і затишок – мати,
Вона заспокійливо горне до себе:
“Не треба, синочку, не треба, не треба...”
І хлопцеві враз захотілося спати.
І він би заснув, пригорнувшись до неньки,
Та хтось ухопив його за сорочину...
І зойкнула мати: “Не треба дитину!
Синочку!” І став він маленький-маленький...

І рипнули двері, немов застогнали –
І хлопчика в сніг, за поріг, у пільму...
Дитина не знала, завіщо, чому...
А в хаті довгенько ще крики лунали...
А потім все стихло... здалося хлоп'яті,
Що йде його мама ходою легкою,
Бере його, ніжною пестить рукою,
А потім несе, пригорнувши, до хати...
А сніги білили – не танули,
А серця боліли поранені:
Чиє – багнетом, чиє – пістолем,
А його, дитяче, нестерпним болем.
Із тої страшної ночі
Дитина втратила очі.
Одні казали: “Застудилося”,
Казали другі: “Так судилося”,
Казали треті, клептухи: “То за гріхи...”
Та за чиї ж? Не за свої ж?
За мамині?.. То ж їй покути досить...
А люди, як люди, – однакові всюди:
Розказане їй почуте переносять.
Одні, обережні, стороняться:
Крий Боже, ще хто побачить...
Другі зітхають, моляться,
А треті просто плачуть,
А ті четверті, напевно, вперті...
Прикривають віями очі...
А губи шепочуть:
“На кожного ката чекає відплата...”
Вони, бентежні, стискають мовчки кулаки.
А обережні розходяться од них на всі боки.
... А Петько, як у казці, все ріс, виростав,
Вже й про маму питати чомусь перестав.

Не забув, заховав її в серці далеко.
Все чекав, що з весною прилине лелека.
Коли сонце розтопить замерзлу криницю,
Принесе той лелека йому таємницю:
Де поділась матусенька люба, хороша?..
Де її заховала та біла пороша?..
Наче зовсім на світі її не було...
Може, снігом її в тую ніч замело.
Може, в лісі вона заблудилась глухому,
Загубила стежину до рідного дому?
Може, просить вона у Петька допомоги!
І точили хлопчину таємні тривоги...
Не хотів чи не вмів його розум збагнути,
Що матусю ніхто вже не зможе вернути.
Якби очі йому, він побачити б міг
Сто неznаних стежок, сто неznаних доріг.
І побачив би, може, отую могилу,
Де село поховало матусеньку милу.
І спитав би: “За що?” Закричав би: “Для чого?”
Хто посмів відібрати матусеньку в нього?..
Хто згасив йому зорі і сонце затьмарив?..
Та Петько виростав і все казкою марив...

ВИКЛИК ДОЛІ

Ми сиділи утрюх: доля, муза і я.
Сперечались, сміялись і трохи журились,
І сварились, і знову потихеньку мирились.
В тім гурті верховодила доля моя.

Прорекла мені доля: “Ти будеш сліпа.
Не побачиш ніколи ні сонця, ні світла...”
І чомусь була муза на слово скупа,
Тільки мовила тихо: “Не бійся...” і зникла.

Повернулася муза із Брайлем Луї.
Чоловік цей помер десь років за двісті.
Я дивилася мовчки на пальці свої.
Не дала навіть гостеві стільчик присісти.

“Зупинись, навіжена”, - він долі сказав,
– Бач, дівчатко придумала чим налякати!
А чи знаєш ти, скільки нас?” Й цифру назвав.
Цифру зовсім теперішню. Звідки міг знати?
“Ти гадаєш, усі вони просто сліпі?
Ти гадаєш, усі вони мотлох планети?
Серед них композитори є і поети,
Й співаки, та такі, що не снилось тобі”.
Тихо муза сказала: “Біда – не біда,
Бо на світ бувають ще біди і гірші.
А які ми з тобою напишемо вірші!”
Моя доля стояла німа і бліда.
Вочевидь, на виду я бліда була теж.
Та в душі не було вже ні страху, ні болю.
“Як, до речі, ти збілочку першу назвеш?”
Я сказала із гордістю: “Виклик долі”.

Перехожим

Зітхають сумно перехожі,
Що я не зовсім певно йду.
Невже їх втішити не може
Усмішка в мене на виду?
Мене питають: “Вам не гірко?”
І я кажу: “Запевне, ні.
Турбот і справ у мене стільки,
Що плакати ніколи мені.
У мене щастя так багато,
Що, мабуть, вистачило б всім,
І я не хочу смутку втрати
У свій веселий нести дім.
У мене серце хвильно б’ється...
Я ледве втримую пісні...
То тільки вам чомусь здається,
Що страх, як боляче мені”.
То ж не зітхайте, перехожі,
Що я не зовсім певно йду.
В моєму серці квітнуть рожі,
Котрі не квітнуть у саду.

Яблуко

Моє серце сьогодні зіграла
Ніжна й трепетна радість, до сліз...
Намальоване яблуко спіле
Мені син з дитсадочка приніс...
І бере мій палець дитина,
І показує: "Ось корінець..."
По голівці гладжу я сина
І кажу йому: "Ти молодець!"
... В мого сина голубі очі
І дві ямочки на щоках...
Його бачити дуже хочу,
Та несила, бо ніч в очах.
Тільки що тая ніч, мій синку!
Серце матері, серце моє
Бачить кожну твою волосинку,
Бачить яблучко спіле твоє.
І нехай це тебе не хвилює,
Я побачу, мій хлопчику, все,
Все, що ти в дитсадку намалюєш,
Що усмішка твоя принесе.

Виклик долі

В'ється піснею перепелиною
Вузька стежка поміж жита.
Бігло, бігло тою стежиною
Босоноге моє життя.

Воно бігло, дзвінко співаючи,
Набираючись сил у землі,
Волошкові зриваючи радощі
І невиплакані жалі.

Але раптом з п'ятьми, із мороку,
Із німотної тишини
Вийшла доля й сказала коротко:
“Не співай, зупинись, замри!”

І погасли сонця всіх світів,
І засохли, пов'яли квіти,
Обірвало життя свій спів
І завмерло, не сміючи жити.

Але це була тільки мить.
І в п'ятьмі, простягнувши руки,
Я пішла крізь незвідані муки
І сказала: “Я буду жить”.

Я пішла крізь колючі терни,
Так, із відчаю, без мети.
Босі ноги кололи стерні...
Та я знала, що мушу йти...

Заціпивши уста до болю,
Так я йшла крізь життєвий вир
І кляла ту злочасну долю,
Що забрала у мене зір.

Моя пісня жалю не просила,
Вона кликала в бій, до меча...
Вийшла казка, давня аж сива,
І торкнулась мого плеча...

І почула я спів пташок
І незнані ще запахи квітів...
Біля мене хтось тихо пройшов
(То, можливо, був просто вітер...)

О, тепер я була не сама:
Цілий світ був віднині зо мною.
І скорилась мені п'ятьма,
Переможниця я в двобойі.

Різнобарв'я відчула красу,
Тепле сонце всміхнулося ласкою,
Тож віднині я пісню несу
Не просту, а даровану казкою.

А ще часом мені здається
(Може, це оптимізм у біді),
Що я більш відчуваю серцем,
Аніж бачила зором тоді.

... Ще і досі в'ється стежина,
Що вела мене через жита...
Сині очі у мого сина,
Як волошки мого життя...

Матусю, розкажи мені про зорі

Матусю, розкажи мені про зорі!
І про глибоку синь ясного неба.
Чи правда, що їх тільки бачить треба,
А чуть не можна у імлі прозорій?
А ще скажи, чому бабусі плачуть,
Коли удвох проходимо з тобою?
Невже тому, що я зірок не бачу?..
Ти знов зітхаєш з болем та журбою...
А мені здається... А мені здається...
Коли я чую “Місячну сонату”,
То бачу річку, зорі й нашу хату,
А серце б’ється... так нестримно б’ється.
Матусю, ти того не знаєш...
Вночі, коли всі сплять, то я... літаю...
Я чую, як співають небеса
І як на землю падає роса...
А хочеш, я про зорі заспіваю?..

Не була я Ваша учениця (Білозірській школі)

Не була я Ваша учениця.
Але ж як хотіла, Боже мій!
Та чому так часто мені сниться
цей дзвінок і вечір випускний?
Вчителька, котра мене не вчила...
Ах, які ті дні були трудні...
Ну, кому і чим я завинила,
що не можна вчитися мені?
Сивий і суворий математик,
що його боялись хлопчачки...
І в торбинки полотняні мати
клала кусень хліба і книжки.
– Ну, візьміть, візьміть мене до школи!
Та мене не брали, бо сліпа.
Що ж ти наробила, моя доле!
Ти таки недобра і скупа.
Я ж була розумна і слухняна
і нікому не робила зла.
Чи моя торбинка полотняна
на заваді вже б тобі була?
Я не вчилась в Білозірській школі
у найкращі роки молоді.
І, напевне, перший виклик долі
я зухвало кинула тоді.

Люблю життя, сумне, а чи веселе,
З перчинкою, і з хроном, а чи з хмелем.
Люблю його за радощі чи муки,
Люблю його за зустрічі й розлуки.
Люблю життя, невтомне і кипуче,
Наперекір усім смертям живуче.
Люблю за шум вітрів, за тиху пісню...
Лиш не було б воно без смаку, прісне.

МАМИНІ ПОРОГИ

Мамині пороги

Вже заросла та стежка бур'янами,
І їх покрили вже сріблисті роси,
Де лопотіло босими ногами
Полатане дитинство русокоसे.
Я позбираю ту росу перлисту
І прополю неходжені дороги,
Нарву я чорнобривців і любистку
І завітчаю мамині пироги.

Ніхто не вийде з маминої хати
І не покличе у теплінь затишну.
Понахилялись явори крислаті,
І вирости мого дитинства вишні.
Йду по селу, чужа і всім далека,
Мене з лица не впізнають знайомі,
Лиш дивиться услід сумний лелека
Й запрошує до батьківського дому.

Ось річечка мала жбурляє воду,
Над нею верби заплелися віттям...
Як добре, не питаючися броду,
В дитинство мандрувать з багатоліттям.
Сховалась ніч в зарошеній пшениці,
Несе мені дрімота колисанку,
І киди сон у втомлені зіниці
Мені дитинство босе до світанку.

Я стою на забур'яненім подвір'ї.
Тут колись я народилась і зросла.
У якомусь нещасливому сузір'ї
Заблукала тиха зірочка моя.
Тут деревця молоді мене не знають,
Схвилювалась тільки липа престара,
Шелест я її на край землі впізнаю –
Цей найкращий символ щастя і добра.
Постаріла і знищїла рідна хата,
Та, здається, зберегла своє тепло.
Руки добрі, працьовиті мами й тата
Залишили тут і душу, і тепло.
Я стою, і вітер гладить мої коси,
Ноги чують дужу силу від землі,
Я стою, а серце квилить, серце просить,
Щоб хтось вислухав усі його жалї.

Трави лягли на спочинок,
Вкрившись росою до сну,
Зорям хрещатий барвінок
Пісню співа чарівну.

Землю закоханий вітер
Ніжним теплом обійма.
Ти не шукай, бо на світі
Кращого краю нема.

Місяць зійшов понад рожі,
Душу бентежить мою.
Верби стоять на сторожі
Спокою в ріднім краю.

Теплий вітрець, наче ласка,
Землю теплом обійма,
Сном заколисана казка
Сходить на землю сама.

Тут мене мати зростила,
Пісню дала для душі,
Тихо під ноги стелила
Ніжні свої спориші.

А спориші, а чи терни –
Винна вона не сама.
Ти не шукай, бо даремно –
Кращого краю нема.

РЯДКИ ДЛЯ МОЇХ СИНІВ

Котик на кухні сметанку лизав,
А Саша побачив і мамі сказав.
Мама до котика віник взяла –
Котик розсердивсь і втік зі стола.
Жаль стало Саші kota-пустинця –
Краще б сметанку він з'їв до кінця.

– Хто це стука пальчиком
у моє вікно?
– Спи, дитя, це дощик
йде уже давно.
– Хто це хлюпає босоніж
по калюжах прямо?
Хто це, хто це, мамо?
– Спи, дитя, це дощик
ніженьки полоще.
Спи, це дощовиця
вранці чепуриться.
Ходить дощ по траві,
носить ківш на голові.
А в ковші – водиця,
щоб росла пшениця,
І жита, і картоплі, -
все, що квітне на землі.

Ходить ніч по берегах,
Сушить коси по лугах,
Тернами розсічує,
По садках розвіщує.

На креслаті ясени
Почіпляла диво-сни.
Розсіває сни, мов мак:
Вибирай собі на смак.

А як ранок надійде,
Туман в коси заплете
Й помандрує з зорями
По світах незораних,
Назбирає снів в запас
Та й повернеться до нас.

Ромашка

Було важко йти – і я втомився,
На ромашку білу задивився.
Сонце нею милувалося теж.
Де таку красуню ще знайдеш?
А ромашка в білому убранні
Усміхалась ніжно сміхом раннім,
Шепотіла в гомоні трави:
“Ти зірви мене! Зірви! Зірви!”
Вітер, пахощами захмелелий,
гладив, пестив це біле диво.
Я ж дивився на неї звеселений
І від того ставав щасливий.
І зникали і смуток, і втома,
Накопичені в серці з роками...
Пахло теплим і затишним домом.
Пахло маминими руками.
І згадалась дитинства казка,
Я ношу її завжди з собою,
Чи не ту чудодійну ромашку
Цілющою звали травою?..

Хтось сказав лелекам

Хтось сказав лелекам
У краю далекім,
Що на нашій землі
І дорослі, й малі
Зустрічають весну.
Пробудились зі сну
Всі річки і ставки,
Що уже ластівки
У гурті гучному
Рушили додому.
Що тут галасу було!
Хтось вже пробував крило...
Хтось вже силу міряв,
Дехто ще не вірив:
Може б почекати,
Може б розпитати.
І кричить лелеченя:
“Не чекатиму ні дня!
І само в дорогу
Вирушу, їй-Богу!”
Найбільш статечні та обачливі,
Спокійні, мідрі, передбачливі,
На перед виходили,
Крилами розводили:
“Що ж поробиш з нетерплячими,
Молодими та гарячими!
Нам теж додому хочеться,
Аж голова морочиться.
Та хто того не знає,
Як іноді буває:
Прилетиш – а там засніжено,

Запорошено, наїжено,
Там і голо, там і холодно,
Там і порожньо, і голодно...”
Знов гука лелеченя:
“Хто тут паніку зчиня?
Це кому не сором
Із таким докором?
Біля лісу, біля річки
Нас чекають годівнички,
Бо у кожному дворі
Є в нас друзі – школярі!”
Вище всіх злетів вожак
І промовив гучно так:
“Годі галас вам зчиняти:
Слухайтесь лелеченяти,
Бо воно через роки
Виб’ється у вожаки:
Буде вести зграю
До рідного краю.
Зараз всім відпочивати,
Бо ранесенько вставати.
На зорі у добру путь
Вірні крила понесуть
Крізь тривогу й втому –
До рідного дому!..”

ВЕСНЯНІ АКВАРЕЛІ

Не питайте мене

Не питайте мене, що зі мною.
Я закохана разом з весною!
Дивна радість охоплює душу –
І про весну співати я мушу.
Про ясний небозвід над полями
І про землю, що пахне хлібами,
Про веснянки, барвінком обвиті,
І про руки такі працьовиті.
Березневе зрадливеє сонце
Заглядає до мене в віконце!..
Вірю: радість, що прийде з весною,
Назавжди залишиться зі мною.
Теплий, лагідний вітер квітневий,
Розпаливши рум'янець рожевий,
Затихає, як пісня несміла,
Що кохання збудить не зуміла.
Травень тихо про щастя шепоче,
Заманити у мрії так хоче,
Наче милий цілує обличчя,
В далечінь невідомого кличе.
Жити б вічно під небом блакитним,
Жартувати, сміятися з квітнем,
І весняної теплої ночі
Все дивитися б милому в очі.

Співай веснянку

Ось і твоя любов прийшла.
Чого шукала, те й знайшла,
І сняться не дарма тобі
Щоночі очі голубі...
Так зустрічай свою весну.
Чого сумуєш – не збагну.
Співай веснянку, йди в танок,
Сплети з пісень собі вінок.
Хай зрозуміє цілий світ,
Що ти в розмаї дивних літ,
Тобі співають солов'ї,
Що мрії здійсняться твої.

Весна

Розбивши дзеркало льодів,
Вона вмивалася в струмку...
Берізку пестила струнку...
І сніг боявсь її слідів.

Чорнів і танув, і зникав,
В ярах ховався боязко,
І ліс красуні дарував
Букети перших пролісок.

Вітали щебетом пташки
Діброву розвеселену.
Сміялись, сяяли стежки
Так весело, так зелено.

І вітер пісню їй співав
Про теплі ранки росяні,
Сухе їй листя дарував,
Приховане від осені.

Та не дивилася вона
На ті дарунки вітрові,
Бо то була сама весна,
Що посміхалась квітневі.

А квітень жартів не любив
З снігами та метілями:
Красуні він стежки стелив
Все квітами та зіллями.

Сади розкрили першоцвіт,
Ще сонцем не цілований.
Пишавсь, буюв весь білий світ,
Прекрасний та здивований.

Квітневий вальс

Квітень землю підійма до сонця.
А вона під променем пестливим
Простягає пагілля зелене,
Мов ручата матері маля.
Світить радість з кожного віконця,
В кожному серці сміх дзвенить щасливий...
І той промінь лащить до мене,
Бо для нього я – також земля.
Бо і я – крихтинка того світу,
Що в землі бере корінням соки,
І мені життя дарує весни
І цвітіння нездоланих сил.
І мене отой бентежний квітень
Підійма у зоряні висоти
І сміється, наче мій ровесник,
Що на вальс несміло запросив.
Я пливу у вальсі над землею
Під пташині здружені оркестри.
І вальсують і сади, і плеса,
І мене вітають журавлі.
Пахне сонцем, хлібом і ріллею...
І моїй планеті заздирить всесвіт,
Бо немає в ньому кращих весен,
Ніж на нашій сонячній Землі.

НІЧНІ ЕТЮДИ

Нічні етюди

I

Вітер колише зорі,
Вони мружать очі
Й тихо питають у ночі:
“Чи можна заснути?”
Квіти шепочуть у сні:
“Ні! Ні!”
Вітер колише, колише,
Сонно наспівує тиша:
“Засни...”
А по долинах і горах,
По неосяжних просторах
Бродять мандрівники-сни...

II

Небо до землі хилило зорі,
Вітер цілував і пестив трави,
І, накрившись віттям яблуневим,
Спала хата в пахощах троянд...
Вишива небачені узори
Серпорогий променем ласкавим...
І не знать, кому їх береже він,
І не знать, для кого він сія.
Ніч дарує смуток і розраду:
Спи і сни коханої обличчя.
Трави шепчуть: “Згадуй, згадуй, згадуй!..”
Квіти просять: “Тихше, тихше, тихше...”
Плач і смійся, і люби – будь ласка,
І минулі дні до себе клич...
По землі, мов чарівниця з казки,
Бродить ніч...

III

Ще спить земля,
І квіти сплять,
І трави сплять,
І шуми сплять.
Не спить лиш тишина,
Людина і весна.
Весна спішить у далі,
Людина плавить сталі,
Людина світить зорі,
Людина йде в дозорі,
А тишина
Іде в поля
І родить шум...
Ще спить земля...

IV

Ще сплять ранкові роси,
Не збуджені вітрами,
Ще сплять дівочі коси,
Обвиті диво-снами,
Встав ранок, розганяючи пітьму,
Бо починати день вже час йому.

ОСІННІ МЕЛОДІЇ

До побачення, літо

1.

Попрощались з літом журавлі,
Помахали крилами землі
І в чужі полинули світи,
Щоб весну на крилах принести.

/Приспів: /

До побачення, літо,
Ти приходь до нас знову.
До побачення, літо,
Ти принось нам тепло.
Дай усмішку останню
Журавлям на дорогу,
Щоб не в'януло з туги
Журавлине крило.

2.

Відшукаю осінь у гаю,
Подарую пісню їй свою,
Розпитаю про її печаль,
Може, їй також за літом жаль.

(Приспів).

3.

Засмутила осінь всі гаї,
Літом пахнуть кучері твої.
Неба голубінь в твоїх очах,
Сонячне тепло в твоїх руках...

(Приспів).

Казка про осінь

Прийшла до людей осінь.
Задзвонила плодами спілими,
Засміялася жовтим листом,
Потім все перефарбувала
і зробила казково-гарним
Сад, і ліс, і струнку берізку,
Що росла одинцем у полі.
Та зірвався бешкетник-вітер,
Став зривати він шати коштовні.
Він безжально кидав їх долі
На сумну похололу землю.
І задумала виткати осінь
Дивовижно-небачений килим,
Щоб укутати землю дбайливо,
Захистити від лютих морозів...
І надбала вона срібла-пряжі,
І в далекі пустилася мандри:
Переміряти землю хотіла,
Щоб завершити задум свій певний.
Засміявся гувльвіса-вітер.
Ухопив дорогу він пряжу
І почав прикрашати віти.
Він жбурляв тонко прядені нитки
На проспекти, на перехожих,
А вони дивувалися щиро,
Хто добро так безгосподарно
Розкидає по всіх оселях.
Повернулася втомлена осінь
І, побачивши пустощі вітру,
Заломила в нестямі руки,
Дошані розпустила сльози.
Довго плакала так, журилась
І про жаль свій казала вітам...
Потім, тихо зітхнувши, зібралась
І холодну покинула землю,
Де зустрів її так негостинно
Невгамовний бешкетник-вітер.

Сльози осені

Сумно плакала осінь,
І на сльози її
Гомінким стоголоссям
Відзивались гаї.

Пишне листя жовтіло,
Вітром змучене вкрай,
І комусь шепотіло
Своє тихе: “Прощай”.

З неба падали сльози
І текли по гіллі...
Скоро прийдуть морози –
Довго спати землі.

Замріяна осінь

Замріяна осінь листочками бавиться,
Жбурляє каштани мені навздогін.
З дощами жартує, і з бурями свариться
Й шепоче мені: “Це не він, це не він!”
А вулиці міста на свято мов прибрані,
У небі лунає пташок передзвін...
Тут ходить мій милий, жаданий, невпізнаний,
А осінь своє: “Це не він, це не він!”
Ти кинь пустувати, бешкетнице-осене,
Його я знайду, неодмінно знайду.
Кохання вже стука в віконце зарощене
На щастя обом чи мені на біду.

Спасибі осені

Спасибі тобі, люба осінь,
За ті килими золотаві,
За пахнучі квіти і трави,
За листу твого дзвіноголосся.

Спасибі тобі, люба осінь,
За те, що несеш всім дарунки,
Спасибі тобі за цілунки,
Що спогадам щастя приносять.

Спасибі за тепле дихання,
За вітер, пронизаний листом,
За павуть прозоро-сріблисту,
За перше і щире кохання.

Сумували трави, сумували зорі...

Сумували трави, сумували зорі,
Сумувало небо у воді прозорій,
Плакала береза золотавим листом,
Тільки не журилась осінь урочиста...

Йшла вона по травах, йшла вона по росах
І в дощах купала свої довгі коси.
Жартувала з вітром, для його забави
Розкидала листя і в'ялила трави.

В осінню ніч

Осінь стука у вікно:
“Ти не спиш?” “Не сплю давно.
Пробудилась серед ночі,
Бо приснились милі очі...
Чи ж тобі не все одно?”
“Відчини, впусти мене!
З хати всяк мене жене,
Вікна, двері зачиняє
І погрітись не пускає.
Пожалій хоч ти мене!”
“Відступися від вікна.
Не пуцу, бо ти сумна.
Не боїшся ти вітрила.
Він візьме тебе на крила,
Полетиш, як навісна.
Не пуцу, ти не сама:
За тобою йде зима.
А у неї білі коні,
Крижані її долоні...
Не просися – все дарма”.
Осінь плаче гаряче,
В вікна дощиком січе,
Та втомилась лютувати
І пішла до лісу спати,
Поки рік не протече.

СНІГОЦВІТИ

Снігоцвіти

За вікном метелиця
Сніжить віти –
І довкола стеляться
Снігоцвіти.
Вийду я, ой, вибіжу
На стежинку:
“Подаруй, метелице,
Хоч сніжинку!”
Засміялась радісно
Завірюха:
“Спершу мою співанку
Ти послухай.
Принесли вітри її,
Кругосвіти...
На, збирай, лови мої
Снігоцвіти!”
І жбурнула-кинула
Цілу жменю.
Я мерщій зібрала їх –
Та в кишеню!
Принесла до хати їх,
Рада дуже, -
А в кишені... порожньо,
Лиш калюжа.
І сказала весело
Моя мати:
“Снігоцвіти, донечко,
Не для хати.
Це тобі не проліски
І не рожі:

Їм пишатись-квітнути
На морозі.”
З мене посміялася
Завірюха.
От і вір бешкетниці,
От і слухай!
Я на неї гнівалась
Аж до світа...
А вона все сяяла
Снігоцвіти...

Зима засніженою гілкою
махає здалеку мені;
і вітер ніжною сопілкою
свої наспівує пісні.
Я йду по вулиці обіленій,
шукаю тут твої сліди.
І квилить вітер – птах підстрілений:
“Ти не ходи! Ти не ходи!”
Не чую я сопілки дивної:
крізь заметіль все йду і йду...
Як загубила я сліди твої,
то, може, десь тебе знайду...
Зима засніженою гілкою
зове мене у сніговій.
Лечу до неї перепілкою
сховати біль і смуток свій...

Я перестала злитись на зиму

З давніх пір любила я весну,
Неба голубого глибину,
Ніжний цвіт черемхи і бузку
І гучне зозулене “ку-ку”.

І сама не знаю я, чому
Сердилась на сніг і на зиму.
На швидкі хурделиці танки
І на гри зимові гомінкі.

Та ішли з коханим якось ми
Крізь пухнасті віхала зими.
І мені так хороше було,
Наче знов вернулося тепло.

Наче був не сніг – черемхи цвіт...
І обнять хотіла цілий світ...
І з тих пір, не знаю я чому,
Перестала злитись на зиму.

Відтоді я полюбила сніг,
Що стелився килимом до ніг.
Під швидкий хурдели танок
Дід Мороз одяг мені вінок.

Білий-білий, чистий, мов кришталь...
Ах, мені його до болю жаль,
Бо не вічний ясний дар зими,
Бо не завжди з милим разом ми.

Затаїла у серці дівочому
Біль пекучий і гірку образу.
Все питаю себе: ну чому, чому
Я тебе не забула відразу?...

Чом весняними теплими ночами
Ти, як привид, стоїш біля мене,
Володієш думками дівочими
І розбуркуєш серце шалене?

... Ми ішли сніговими порошами,
Ми ішли білоцвітом зимовим...
Я забула на мить, о хороший мій,
Що одна я залишуся знову.

І зима дорогою порошею,
Наче мати, мене дарувала.
Як хотіла я стати хорошою!
І вона мені в тім помагала.

І весільною піснею здружено
Нас вітали зимові метілі...
Я забула на мить, що подруженькам
Не співають на моєму весіллі.

Та навіки лишилась я вдячною
І зимі, і її білоцвітам,
Що зробили мене необачною
Й підняли над оновленим світом.

ПІСНІ МОГО СЕРЦЯ

Оксана

Порою теплою весняною
Зустрівся з милою Оксаною.
З тих пір я зву її коханою,
Тільки не в очі.
Сказав, що гарна над усе вона,
Що з нею лиш прийшла моя весна,
А закохаюсь – в тім її вина, -
Вірить не хоче.

Не бачив ще такої дівчини.
Неначе радістю увінчана.
Іде в кіно, та тільки з іншими,
Все не зі мною.
Я ходжу тихий та несміливий.
Невже не стане зрозуміло їй,
Що ожила вона в душі моїй
Разом з весною?

Вітає всіх словами теплими –
Мене лиш жартами дотепними.
І не домовимось конкретно ми,
Де стрітись знову.
То ж не чаруй з такою силою,
Дозволь тебе назвати милою,
Зроби успішною, щасливою
Нашу розмову.

Жоржини

Де синіють гори, де живуть жоржини,
Де сади бентежить солов'їний дзвін,
В'ються понад річку дві вузькі стежини,
Там удвох ішли ми мріям навздогін.
Скоро знов ти пройдеш по вузьких стежинах
І побачиш річку голубу мою.
Поклонись від мене ти сумним жоржинам
І скажи, що я їх над усе люблю.
Заспівай жоржинам пісню про кохання,
Ту найкращу пісню, що співала я.
Передай жоржинам ти моє вітання
І скажи, що я вже більше не твоя.
Де синіють гори, де цвітуть жоржини,
Де сади бентежать співом солов'ї,
Так і не зійшлися дві вузькі стежини,
Розділились мрії на твої й мої.

Я стану казкою

Тебе не ждала я –
Ти сам зустрів мене,
А парк зеленими
Журився кленами.
Тепер не ждеш і ти,
Та вперто вірю я,
Що стану казкою,
Чиєюсь мрією.
В тривозі-захваті
Когось чекатиму,
І веселитимусь,
І сумуватиму,
Любов'ю –ласкою
Когось зігрію я,
Я стану казкою,
Я стану мрією.
Я стану хвилею,
Я стану піснею,
Для когось милою,
Комусь незвісною.
Тепер не жди мене –
Не буду плакати,
Бо кимось знайдене
Хтось мусить втратити.

Місячної ночі

Я ледь чутно двері прочиню
В прохолодну вечорову тишу,
На холоднім росянім листку
Я теплом ім'я твоє напишу.
Десь упала зірка з висоти
Й задзвеніла о чиєсь безсоння.
І здалось мені, що знову ти
У моє постукав підвіконня.

Я стою, і голову мені
Вишня гладить кучерявим гіллям.
Я стою і чую в тишині,
Як гуде гучне твоє весілля.
І завмер листок в моїй руці,
Посмутніли квіти і дерева,
І тремтить у мене на щоці
Чи сльоза, а чи роса вишнева.

Нахилився місяць до землі
І шепнув до мене таємниче:
“Ти облиш всі смутки і жалі,
Ще тебе весна твоя покличе”.
Він жартує з мене, певна річ,
Я й сама це добре розумію,
Та дивлюсь у ту духмяну ніч
Й заперечить місяцю не смію.

Цвітом черемшини,
Усміхом калини,
Смутком лебединим
Ти прийшла –
Перші сподівання,
Трепетні бажання
В серце юнакові
Принесла.

Як без тебе бути?
Як тебе забути,
Дівчино хороша,
Не моя?
Осені зітхання –
Це моє кохання,
Смуток лебединий –
Це ж бо я.

Та з кохання мого,
Щирого, палкого
Ти лиш насміялась
Досхочу.
Знов тужлива осінь
За вікном голосить,
Співанки сплітає
Із дощу.

Я відчула себе щасливою,
Взимку раптом запахли квіти.
Захотілося стати вродливою —
Найгарнішою в цілім світі.
Захотілось красою незнаною
Наділити всю землю і небо,
Стати піснею незрівняною
І полинуть у даль до тебе.
Щоб сміялися вічно весни нам
Й дарували ранкові роси,
І щоб ручка маленька пестила
Твої кучері й мої коси.

Зустріч

А я зустрічаю тебе,
Немовби не снився ніколи.
А я зустрічаю тебе,
Немовби твоя не була,
Немовби не вів ти мене
У замок любові казковий,
Немовби не ти говорив
Мені неповторні слова.
І дивиться мовчки на нас
Алея у Стрийському парку,
І журно хитає крильми
Нам вслід лебедина сім'я.
Ось тут мені ти говорив
Так щиро, так ніжно, так палко,
Ось тут щось солодке, п'янке
У відповідь мовила я.
Я мовчки дивлюсь тобі вслід...
Навіки забула ті ночі,
Коли до пташиних пісень
Не спали ні я, ані ти.
Та якось незручно мені
Дивитися лебедям в очі,
І якось мені незруки
По нашій алеї пройти.
І зовсім оце не сльоза –
Хмаринка у синьому небі.
Що тепла й солонка на смак,
То в тому вина не моя...
Та скрушно хитає крильми
Старий і досвідчений лебідь,
Він знає, він все зрозумів
І більше, напевно, ніж я.

Пісня з Карпат

Йде дівчина пишної вроди –
Зупинились бистрії води,
Мавки заховалися в праліси
Від її чарівної краси.

Йде вона – співає, чарівниця,
Набито й не зна, що мені сниться.
Запитав, чи любить – оком повела
І таке мені відповіла:

“Я люблю свою Верховину,
Кожен плай і кожну стежину,
Вільний вітер, що по скелях спів мій носить,
Викладає хмари у покоси”.

Йде дівчина пишної вроди –
Зупинились бистрії води,
Мавки заховалися в праліси
Від її чарівної краси.

Стану я гірським дзвінким потоком,
Поцілую ніжки ненароком.
Стану едельвейсом, ніжним, як весна –
Може, хоч подивиться вона.

Полечу я вітром над плаєм,
У трембіту гучно заграю,
Понесу я пісню її між люди –
Може, хоч тоді моєю буде!

Найкоротша казка

Щоб синок мій заснув, я кажу йому казку.
Вже сплітаю сама і сюжет, і розв'язку...
А щоб спала любов моя – ти її іноді будиш, -
Розкажи мені казку, що ти, як колись, мене любиш...

Пісня серця

Я б дифірамб співала нескінченний
Тобі, та слів нема, - і я мовчу.
Лиш іноді у пристрасті шаленій
На повен голос піснею кричу.
Кричу-співаю, тільки все дарма:
Не чуєш ти, бо й голосу нема.
І я до зір, що сяють в вишині,
Складаю руки: дайте слів мені!
І гладжу я тугий налитий колос:
Віддай мені свій шум – свій тихий голос...

Холодне світло ллють байдужі зорі,
І з місяцем говорять жартома.
Шумить веселий колос на просторі –
У мене ж слів і голосу нема.
Тоді чекала я аж до весни,
Та принесла вона мені лиш сни.
Тоді до серця крикнула: згори
Палким вогнем або ж заговори!
Щоб пісня скелі зрушити зуміла,
Щоб всім була доступна й зрозуміла...

І де взялись слова! Де взявся голос!..
На мить спинилась річки бистрина.
На мить замовк тугий налитий колос,
І здивувалась зіронька ясна.
І пісня облетіла всі світи.
Почули всі її, не чув лиш ти,
Бо іншу пісню слухав і мовчав...
Плело її тобі худе дівча
З зеленого барвіночку і м'яти...
Чи варто ще мені тепер співати?

Без тебе

Скаламутніли ріки навіки,
І захмарилось небо – без тебе,
І зів'яли всі квіти на світі:
Серця втіху забрав ти для сміху.
Ти ж бо з нею говориш – о, горе!
Ти ж бо з нею жартуєш – не чуєш,
Як зову тебе, кличу – курличу
Журавлем у негоді – о, годі!

Зоряна елегія

Місячної ночі
Сплять перестороги.
Ваблять любі очі
Зоряні дороги.
Ходить вітер легко
По гіллястій липі,
І п'яніє серце
Від кохання миті.
Зоряні тривоги
Пахнуть васильками.
Я впіймаю щастя
Дужими руками.
Я зловлю для тебе
Зоряну жар-птицю –
Хай тобі, кохана,
Папороть насниться.
Я сплету для тебе
Зоряну дорогу,
Подаруй мені лиш
Місячну тривогу.
Хай бентега серця
Юного, палкого
Вабить в ніч чарівну
Лиш мене одного.

Я так тебе чекала запізно,
Дивилась осінь сумно у вікно.
Ти не прийшов – і все я зрозуміла:
Тобі байдужа я давним-давно.
А за вікном сумний осінній вітер
Прошепотів: "Не жди його, не жди!
Він не прийде, твій найдорожчий в світі..."
Ти зник кудись. Я знала: назавжди.
Втомилась осінь плакати тужливо,
Сумне умила личенько дощем...
З тобою не завжди була щаслива,
Та зараз в серці біль і тихий щем...
Я так тебе чекала запізно...

Я чекала тебе в самоті...
І хилився замріяний вечір...
Так хотіла, щоб поруч був ти,
Щоб поклав мені руки на плечі.

Та тебе не було, не було...
І м'якими долонями вітер
Освіжив мені мокре чоло,
Тихі сльози з очей моїх витер.

Я стояла без смутку й зітхання,
Лиш сльозою на кінчиках вій
Тріпотіло тривожне чекання
І дзвеніло у скронях: "Не твій!"

І шепочуть розпалені губи,
Б'ється серце в знеможі п'янкій...
Де ж ти ходиш, мій гордий, мій любий,
По дорозі чи стежці якій?

Чиїсь кучері гладиш чи коси
І говориш забуті слова...
Сплять на квітах потомлені роси,
Ходить ніч, ніби казка жива...

Сказав – не любить

Сказав – не любить – і журби нема.
Забув, що б'є, не виваживши руку.
Журись – сама, чи не журись – сама.
Твоє це щастя і твоя це мука.
Сказав – не любить... Сльози заховай,
Бо хто-небудь побачить і осудить...
Тож бадьорись: чи смійся, чи співай,
Та пам'ятай, що він тебе не любить.
Сказав – не любить... Відчай без надій
І біль чекання, вічного й пустого...
Сказав – не любить... Гарний, та не твій...
Якщо й нічий, то що тобі вже з того?!

А я співала дзвінко, як тоді...
І ти забув, що я вже не твоя,
Що не торішнє листя у воді,
Що ходить інша осінь у гаях,
Не ті жоржини в'януть у саду,
І не тебе, а іншого я жду...
Отож згадай і не питай, кого,
І не питай, чи я люблю його...
Послухай пісню – і забудь свій біль,
Хоч пісня ця йому, а не тобі...

В тебе, хлопче, золоте волосся.
В тебе квітень, а у мене осінь.
Не тумань же сині небоцвіти -
Лиш весною пломеніє квітень.
Не тумань же небоцвіти сині:
Будуть в тебе співи солов'їні.
Ранні зорі, світанкові роси
Ти вплетеш в чиїсь дівочі коси.
Будуть в тебе трави на покосі,
А колись прийде до тебе осінь...
Тож нехай сміються небоцвіти,
Бо ж у тебе щойно тільки квітень.

Ти приходиш, як вісник... добра чи зла?..
Ти приходиш, як щастя... чи може горе?..
Я тебе, як сумління своє несла,
Боячись осквернити німим докором.
Я хотіла зігріти своїм теплом,
Заховати тебе, чи сама сховатись...
Ти ж зумисне сплутав добро із злом
Й замість того, щоб плакати, став сміятись.
Вирвав серце моє і жбурнув у бруд...
Сам стояв і дививсь, як воно конає.
Чи любив ти, крім себе, кого-небудь?
Чи люблю я тебе – я теж не знаю.

Якби тобі сказала я колись,
Що скінчиться любов моя до тебе,
Ти б здивувався, слова б твої лились,
Весняна пісня линула б у небо.

Земля вродила рясту досхочу,
Збирала я букети зорецвітів...
Я слухаю зозулю і мовчу –
Кує вона мені багатоліття.

Я втомлена, я здивлена стою
І ловлю зілля пахощі царівні.
Я хилю гордо голову своєю,
Весна вдягла корону, як царівні.

Я тихо йду поміж пахучих трав,
Хтось тихо сіє ніжні тріолети.
І я почувала, як-то хтось сказав:
В таку годину родяться поети.

Колишуться каштани в напівсні,
Їм казку наколисує квіт-вечір.
І хтось мені наспівує пісні,
Хтось мовчки гладить голову і плечі.

Я знала, що тебе нема
І що спішу дармісінько-дарма,
Та все ж я бігла, сперечаючись з собою.
Я бігла на побачення з тобою.
Здивовано підводив дуб
Свої крилаті віти-брови.
А я, затамувавши дух,
Шукала першої любові.
І несла пісню на руках –
Тобі безцінний подарунок,
Дівочих губ солодкий трунок.
Тьмяніли роси на квітках...
А я все йшла... крізь заметіль,
Крізь білоцвітову порошу
Й несла свою нелегку ношу –
Любов і пісню. Звідусіль
Я чула співи солов'їні.
Звисали кетяги калини...
І на гарячому снігу,
Немов і справді на лугу,
Цвіли ромашки. А жоржини
Самі назустріч йшли мені.
Палали зорі в вишині,
Горіли ватрами-вогнями.
Всі пори року, ночі з днями
Злились в одну ясну пору –
Пору дівочої любові,
Що обірвалась на півслові...

Я любов тобі нап prorочу –
Заметіль весняною порошею,
Я не знаю, які в неї очі,
Тільки буде вона хорошою.
Вона буде такою вродливою,
І земною, і неземною...
Це нічого, що ти щасливий
Будеш з нею, а не зі мною.
Буде сміх її неповторний,
Ніжний трепет у кожному слові.
Ти ж для щастя, запевно, створений
І великої вартий любові.
Я залишу собі всі туги,
Всі печалі земні, всі болі...
Тож чекай її, мій хороший,
Нерозтриньканої любові.

За що люблю

Люблю тебе я не за стан високий
І не за хвилі кучерів розкішних,
І не за дивний погляд синьоніжний,
А лиш за те, що ти узяв мій спокій.

За те, що ти сміливий і не смілий,
За те, що ти такий до болю милий.
Люблю тебе за все, за все твоє.
Люблю тебе за те, що ти такий... як є.

Ти прийди до мене з років чи віків –
Я ніскілечки не злякаюсь.
Грішна я, та гріхів своїх
Не зрікаюся і не каюсь.
Я не можу без тебе і край.
Почуття це якесь шалене.
Хочеш – милуй, а хочеш карай,
Тільки більше не йди від мене.
Ти спитайся там у пітьми
/Знаю я, що вона тривожна/
І якщо вже інакше не можна,
То мене з собою візьми,
Тільки більше не йди від мене...

Я тобі не дорікаю

Мовчки слухаю пісні
Або з трепетом співаю...
Може, боляче мені,
Та тобі не дорікаю.
Мовчки часом край вікна
Милий спогад відганяю.
Вдвох були, тепер – одна...
Та тобі не дорікаю.
Юність зве мене в танок –
Я одна її вітаю,
А хотілося б удвох...
Та тобі не дорікаю.
На одну прийди хоч мить!
Я надіюсь і чекаю.
Не прийдеш... Душа болить,
Та тобі не дорікаю.
Інша щастя принесе.
Я з лиця її не знаю.
Будь щасливий – ось і все.
Я тобі не дорікаю.

Ти поклич

Я піду, не спитавши куди:
У сніги чи у буряну ніч,
У п'янки, у вишневі сади...
Ти поклич мене, тільки поклич.
Ти мене відшукай, відшукай
Серед сотень і тисяч облич
І в новий, невідомий ще край
Ти поклич мене, тільки поклич.
І якщо ти оступишся десь,
То не знайдеш надійніших пліч.
Я пройду, де ти сам не пройдеш.
Ти поклич мене, тільки поклич.
Спиню ріку поміж берегів,
Днем зроблю заполярну я ніч,
Стану квіткою серед снігів...
Ти поклич мене, тільки поклич.
Ти облиш всі вагання свої,
Прожени їх з задуманих віч.
Чуєш, просять ліси та гаї:
“Ти поклич її... Чуєш? Поклич!”

Я тебе виношу,
Я тебе вимрію!..
Трави не викошу –
Росами вимію.
Квітами зіроньки
Я позаклечую,
Хай несподіванки –
Не заперечую.
Йтиму стежиною,
Йтиму дорогою.
Стану єдиною
Пересторогою.
Стану пелюсткою
Квітки неznаної,
В засуку плюскотом
Хвилі жаданої.
Квіти незірвані...
Небо задимлене...
Ти тільки вір мені,
Ти тільки жди мене.
Серця забаганка,
Тиха сподіванка...
Ти моя загадка,
Ти моя співанка...

Я тебе покохала ще змалку,
В ті дитинства далекого дні.
Жив ти десь в кришталевому замку
І приходив до мене у сні.

Ти приходив у сон, мов у казку,
І розгонив задуму з чола.
І дівочу бентежність і ласку
Я для тебе чомусь берегла.

Потім з мене сміялись дівчата,
І казала матуся мені:
“Годі принца тобі виглядати,
Он, під вікнами, хлопці земні...”

В гарну казку я вірю ще й нині,
Хоч не вірю давно в чудеса.
Знаю, ти у казковій країні
На червоних пливеш парусах.

Покоряючи море шалене,
Що невтомною хвилею б'є,
Ти пливеш неодмінно до мене
На тривожне чекання моє.

І запитувать зовсім не треба,
Чи тебе я кохаю, чи ні.
Я ще змалку закохана в тебе,
Коли ти тільки снівся мені...

Домалювала

Може, я тебе домалювала,
Може, я тебе собі домріяла,
Але я тебе такого ждала
І в такого тебе, мабуть, вірила.
Знала, що десь ходиш по планеті,
Що комусь належиш, когось ждеш –
І чекала у тривожнім злеті,
Чи до мене стежку ти знайдеш.
І якщо вже так мені наснилося,
І якщо вже так на долю випало,
Дай же, Боже, щоб усе здійснилося,
Щоб я свій до краплі келих випила,
Щоб шептали тепло і схвильовано
Губи й серце: "Ти прилинь, прилинь!"
Хай же буде так, як домальовано,
Або так, як справді є, амінь!

Як гарно ти сказав на час:
"Хай пісня буде поміж нас!"
І пісня стала поміж нами,
Поміж реальністю і снами...

А може, пісня – ми самі?
А може, ми в тій диво-пісні?..
На примороженій траві
Горять – палають квіти пізні...

Ні-ні!.. Я щось не те роблю...
І не про те щось я питаю...
Я божеволію... - люблю?..
Ні-ні!.. Я просто доцвітаю.

Я знаю, ти такий далекий

Я знаю, ти такий далекий...
Від всього світу і від мене.
Від того мій сумний лелека
Ще більше посмутнів, о нене!
Рятуй мене, моя хороша,
Від запізненого кохання!
Хай непосильна тая ноша
Мене обійде. Без вагання
Ступлю у затінок два кроки –
І знову роки, роки, роки...
Пригаслий біль, забутий щем...
Одна під проливним дощем.

Що сталось зі мною? Німію...
А хочу сказати: "Мій любий!"
Не мрію, не мрію, не мрію,
А маряться спрагли губи.

І сто тисяч раз зрікаюсь...
І знову серце тріпоче...
Не каюсь, не каюсь, не каюсь...
Обняти тебе так хочу,
Та в тім і собі не зізнаюсь...

Що сталось зі мною? Акорди!.. Акорди!..
У скронях дзвенять і в серці відлунюють...
І я, покірна і зовсім не горда,
Відчула себе до смішного юною...

Стою захмеліла і трохи здивована.
Це звідки ж на мене таке наслання?!
А пісня дзвенить, молода і розкована...
До неї спішу без доріг, навмання.

Хай судить мене білий світ ошелешений.
Цей осуд мене не злякає, повір.
А цвіт опадає, бузковий, черешневий...
І струшує роси з натомлених зір.

Я хочу сказати тобі
Слова, ще нікому не сказані.
Я хочу співати тобі
Пісні, ще нікому не співані.
І ми ще, на горе собі,
Нічим у житті не пов'язані,
І ми ще, на горе собі,
Шукаєм шляхи несподівані,
Щоб ними іти в самоті,
Руки лиш торкнувшись жаданої,
Навіки пронісши в житті
Трепет любові нежданої.

Не можу, не хочу

Я більше ніколи не хочу стрічати
Твій чуб розкуйовджений, збуджені очі.
Питай – не питай – я лиш буду мовчати,
Бо бити по серцю не можу, не хочу.

Так боляче серцю, коли ти голубиш.
Не гладь, не цілуй мою косу дівочу.
Я знати не хочу, що ти мене любиш:
Тебе я любити не можу, не хочу.

Ти знайдеш подругу, хорошу і щирю,
Ти будеш щасливий – тобі я пророчу,
Та тільки не треба, не трать в себе віру...
А я бути поруч не можу, не хочу.

ЗМІСТ

Замість передмови	3
-------------------------	---

ЖИВЕ ДЖЕРЕЛО

Батьків скарб	6
Живе джерело	8
Щастя	10
Гіркотно тане в роті шоколад	11
Видумують у Верховній	12
Я продираюсь крізь хащі історії	13
Ключі	14
А сніги білили	15

ВИКЛИК ДОЛІ

Ми сиділи утрюх	18
Перехожим	19
Яблуко	20
Виклик долі	21
Матусю, розкажи мені про зорі	23
Не була я Ваша учениця	24
Люблю життя	25

МАМИНІ ПОРОГИ

Мамині пороги	26
Я стою на забур'яненім подвір'ї	27
Трави лягли на спочинок	28

РЯДКИ ДЛЯ МОЇХ СИНІВ

Котик на кухні	29
Хто це стука пальчиком	29
Ходить ніч по берегах	30
Ромашка	31
Хтось сказав лелекам	32

ВЕСНЯНІ АКВАРЕЛІ

Не питайте мене	34
Співай веснянку	35
Весна	36
Квітневий вальс	37

НІЧНІ ЕТЮДИ

Вітер колише зорі	38
Небо до землі хилило зорі	38
Ще спить земля	39
Ще сплять ранкові роси	39

ОСІННІ МЕЛОДІЇ

До побачення, літо	40
Казка про осінь	41
Сльози осені	42
Замріяна осінь	42
Спасибі осені	43
Сумували трави, сумували зорі	43
В осінню ніч	44

СНІГОЦВІТИ

Снігоцвіти	45
Зима засніженою гілкою	46
Я перестала злитись на зиму	47
Затаїла у серці дівочому	48

ПІСНІ МОГО СЕРЦЯ

Оксана	49
Жоржини	50
Я стану казкою	51
Місячної ночі	52
Смутком лебединим	53
Я відчула себе щасливою	54
Зустріч	55
Пісня з Карпат	56
Найкоротша казка	57

Пісня серця.....	58
Без тебе	59
Зоряна елегія	60
Я так тебе чекала запізнило	61
Я чекала тебе в самоті.....	62
Сказав – не любить	63
А я співала дзвінко, як тоді.....	63
В тебе, хлопче, золоте волосся	64
Ти приходиш, як вісник... ..	64
Якби тобі сказала я... ..	65
Я знала, що тебе нема	66
Я любов тобі напророчу	67
За що люблю	67
Ти прийди до мене з років чи з віків	68
Я тобі не дорікаю	69
Ти поклич	70
Я тебе виношу	71
Я тебе покохала ще змалку	72
Домалювала	73
Як гарно ти сказав на час... ..	73
Я знаю, ти такий далекий	74
Що сталось зі мною	75
Я хочу сказати тобі	76
Не можу, не хочу	76

